

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΝΟΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ)

2ο Διεθνές Συνέδριο για τις Γλωσσικές Επαφές στα Βαλκάνια και στη Μ. Ασία

Τελευταία Πρόσκληση

Το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη) του Α.Π.Θ., στο πλαίσιο των ετήσιων διεθνών συνεδρίων για τη διαχρονική και διατοπική μελέτη της ελληνικής, διοργανώνει το «**2ο Διεθνές Συνέδριο για τις Γλωσσικές Επαφές στα Βαλκάνια και στη Μικρά Ασία**» στις **8 και 9 Νοεμβρίου 2019**, στη Θεσσαλονίκη. Στόχος του Συνεδρίου είναι να εξετάσει τις γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στη Μ. Ασία, με επίκεντρο κυρίως τις σχέσεις της ελληνικής με άλλες γλώσσες στις περιοχές αυτές.

Στο Συνέδριο έχουν προσκληθεί και θα συμμετάσχουν ως κύριοι ομιλητές οι καθηγητές **Lars Johanson** (Universität Mainz) και **Petya Assenova** (University of Sofia), κορυφαίοι μελετητές ζητημάτων που σχετίζονται με τις Γλωσσικές Επαφές στις περιοχές που αποτελούν το αντικείμενο του Συνεδρίου. Επίσης, έχουν επιβεβαιώσει τη συμμετοχή τους ερευνητές με διεθνή αναγνώριση και διακεκριμένη προσφορά στις περιοχές αυτές, όπως οι Bernt Brendemoen (Universitetet i Oslo), Virginia Hill (University of New Brunswick), Έβα Csató Johanson (Uppsala Universitet), Matthias Kappler (Università Ca'Foscari, Venezia), Ελένη Καραντζόλα (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος), Αγγελική Ράλλη (Πανεπιστήμιο Πατρών), Helmut Schaller (Universität Marburg) κ.ά.

Στο πλαίσιο του Συνεδρίου προγραμματίζουμε τη διοργάνωση μιας ειδικής συνεδρίας αφιερωμένης στις ελληνορωσικές γλωσσικές επαφές και ενός workshop με θέμα “Ελληνική και ελληνικές διάλεκτοι στον ελληνισμό της διασποράς”.

Όπως γράψαμε και στην Πρόσκληση του 1ου Συνεδρίου (2016), η απόφαση να διοργανώσουμε ένα συνέδριο αφιερωμένο στις γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στη Μ. Ασία οφείλεται στη διαπίστωση ότι οι εργασίες που ερευνούν τις επαφές στις δύο περιοχές συνήθως κινούνται ανεξάρτητα και χωρίς να επωφελούνται αμοιβαία από τα συμπεράσματα και τα επιτεύγματα των ερευνών στην καθεμιά από αυτές, αν και οι δύο βασικές γλώσσες επαφής είναι οι ίδιες (ελληνική και τουρκική) και το ιστορικό πλαίσιο είναι σε σημαντικό βαθμό ενιαίο. Απώτερος στόχος του συνεδρίου είναι η αποκατάσταση ενός γόνιμου διαλόγου ανάμεσα στην έρευνα που αφορά τις γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στην αντίστοιχη που αφορά τη Μ. Ασία. Από την άποψη αυτή οι ανακοινώσεις που θα φιλοξενηθούν στο Συνέδριο μπορούν να ενταχθούν σε τρεις κατηγορίες: (α) αυτές που αφορούν τα Βαλκάνια, (β) αυτές που αφορούν τη Μ. Ασία, και (γ) αυτές που αφορούν τη συγκριτική εξέταση των δεδομένων των δύο χώρων.

Στις θεματικές περιοχές του Συνεδρίου εντάσσονται μεταξύ άλλων: (1) θεωρητικά προβλήματα γλωσσικών επαφών, (2) γλωσσικές επαφές και διαλεκτολογία, (3) γλωσσικές επαφές και ετυμολογία, (4) γλωσσικές επαφές και τυπολογία, (5) γλωσσικές επαφές και φιλολογία. Εξετάζονται ζητήματα που αφορούν όλα τα επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης που επηρεάζονται ή καθορίζονται από τις γλωσσικές επαφές (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο κτλ.).

Στο πλαίσιο των (γεω)τυπολογικών μελετών τα Βαλκάνια μας προσφέρουν το κλασικό παράδειγμα γλωσσικής ένωσης, τη Βαλκανική Γλωσσική Ένωση (balkan Sprachbund). Η νεότερη έρευνα τεκμηρίωσε την ύπαρξη μιας εξίσου σημαντικής γλωσσικής ένωσης στον μικρασιατικό χώρο, την Ανατολιακή Γλωσσική Ένωση (anatolian Sprachbund). Η μελέτη των προβλημάτων της αναμένεται να διευρύνει τις

θεωρητικές αναζητήσεις για τον συχνά αμφισβητούμενο όρο Sprachbund και να συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση του γλωσσικού τοπίου στη Μ. Ασία. Η σύγκριση μεταξύ των δύο αυτών γλωσσικών ενώσεων, που η καθεμιά τους έχει διαφορετικά βασικά χαρακτηριστικά, δείχνει ανάγλυφα ότι οι δύο περιοχές, παρά τις αναμφισβήτητες ομοιότητες μεταξύ τους, παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διαφορές, που δεν αντικατοπτρίζονται μόνο στα γλωσσολογικά ισόγλωσσα αλλά και στα πολιτισμικά. Από την άποψη αυτή, ο συμπλεκτικός σύνδεσμος «και», που ενώνει τα Βαλκάνια και τη Μ. Ασία στον τίτλο του συνεδρίου δεν λειτουργεί απλώς αθροιστικά, αλλά και αντιπαραθετικά.

Το αίτημα για διαχρονική εξέταση των γλωσσικών επαφών δηλώνεται με την πρόταση για συνεξέταση των σχετικών προβλημάτων σε τρεις περιόδους, την αρχαία, τη μεσαιωνική και τη νεότερη. Η εξέταση αυτή, πέρα από την ανάδειξη του ιστορικού βάθους και του διατοπικού εύρους των επαφών, αποσκοπεί: (1) στην επισήμανση των ομοιοτήτων αλλά και των ιδιαιτεροτήτων των φαινομένων που οφείλονται σε γλωσσικές επαφές σε κάθε περίοδο, (2) στη συγκριτική εξέταση των επαφών δύο γλωσσών ή διαλέκτων σε διαφορετικές περιόδους στις δύο περιοχές, (3) στην ανίχνευση γλωσσικών ενώσεων στα Βαλκάνια και στη Μ. Ασία (ή την επανεξέταση παλαιότερων προτάσεων για πιθανές γλωσσικές ενώσεις) επίσης κατά την αρχαιότητα, και τη σύγκρισή τους με τις αντίστοιχες ενώσεις των νεότερων περιόδων.

Το συνέδριο αυτό είναι το πέμπτο στη σειρά των ετήσιων διεθνών συνεδρίων για τη διαχρονική και διατοπική μελέτη της ελληνικής γλώσσας, που διοργανώνονται από το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών και είναι αφιερωμένα εναλλάξ: (α) στην ετυμολογία της ελληνικής (2015, 2018), (β) στις γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στη Μικρά Ασία (2016), και (γ) στην Κοινή, στις κοινές και στη διαμόρφωση της κοινής νεοελληνικής (2017).

ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

Αν επιθυμείτε να συμμετάσχετε με ανακοίνωση στο συνέδριο, παρακαλούμε να αποστείλετε την περίληψή σας ηλεκτρονικά σε δύο αρχεία (Microsoft Word και pdf) στη διεύθυνση greek-language-conference@phil.auth.gr έως τις **20 Μαΐου 2019**. Η επιλογή των ανακοινώσεων προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί έως τις 20 Ιουνίου 2019.

Προδιαγραφές για τις περιλήψεις

Έκταση: 300-400 λέξεις (μαζί με τη βιβλιογραφία)

Τίτλος, όνομα συγγραφέα, φορέας εργασίας, ηλεκτρονική διεύθυνση (κεντραρισμένα)

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Το δικαίωμα συμμετοχής έχει οριστεί στα 30 € (για φοιτητές/τριες 10 €). Το ποσό αυτό καταβάλλεται την ημέρα της εγγραφής στο συνέδριο.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στη Γραμματεία του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, γρ. 418, Νέο Κτίριο Φιλοσοφικής Σχολής, Α.Π.Θ.

E-mail: greek-language-conference@phil.auth.gr

Τηλ.: 2310-997128

Η Οργανωτική Επιτροπή

Χρ. Τζιτζιλής, ομότιμος καθηγητής του Α.Π.Θ., Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου,

Θ.-Σ. Παυλίδου, ομότιμη καθηγήτρια του Α.Π.Θ., μέλος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου,

Γ. Παπαναστασίου, αναπληρωτής καθηγητής Ιστορικής Γλωσσολογίας του Α.Π.Θ.,
Διευθυντής του Ινστιτούτου